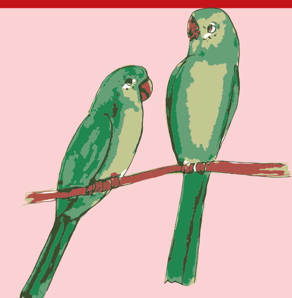
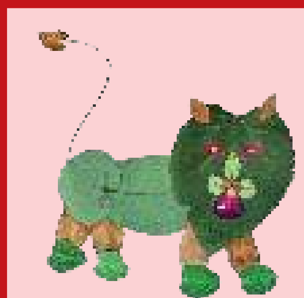
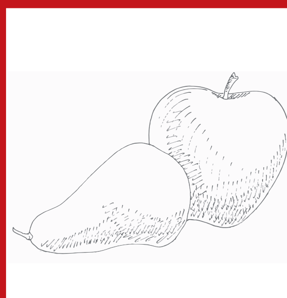

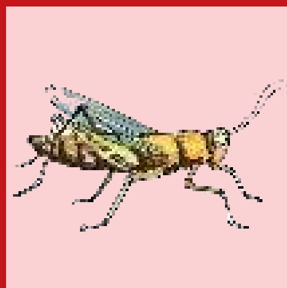
وزارت معارف

هنـــر رســـامی

صنف ششم

سرود ملی

دا وطن افغانستـــان دی
کور د سولې کور د تورې
دا وطن د ټولـو کور دی
د پښـتـون او هــزاره وو
ورسـره عرب، گوجر دي
براهوي دي، قزلباش دي
دا هېــواد به تل ځلېږي
په سـينـه کې د آسـيـا به
نوم د حق مـو دی رهبـر

دا عــزت د هــر افغان دی
هر بچی یې قهرمـــان دی
د بــلـوڅـــو د ازبکـــو
د تــرکمنـــو د تـاجکـــو
پامیـریـان، نـورسـتانیـان
هــم ایمـاق، هم پشه یان
لکه لمـر پر شـنه آسـمان
لکــه زړه وي جـاويـــدان
وايــو الله اکبر وايو الله اکبر

بسم الله الرحمن الرحیم

وزارت معارف

هنر رسامی

صنف ششم

سال چاپ: ۱۳۹۷ هـ.ش.

مشخصات کتاب

مضمون: هنر رسامی

مؤلفان: گروه مؤلفان کتاب‌های درسی بخش هنر نصاب تعلیمی

ویراستاران: اعضای دیپارتمنت ویراستاری و ایدیت زبان دری

صنف: ششم

زبان متن: دری

انکشاف دهنده: ریاست عمومی انکشاف نصاب تعلیمی و تالیف کتب درسی

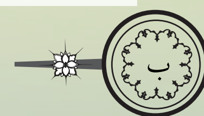
ناشر: ریاست ارتباط وآگاهی عامهٔ وزارت معارف

سال چاپ: ۱۳۹۷ هجری شمسی

مکان چاپ: کابل

چاپخانه: مطبعهٔ بهیر

ایمیل آدرس: curriculum@moe.gov.af

پیام وزیر معارف

اقرأ باسم ربک

سپاس و حمد بیکران آفریدگار یکتایی را که بر ما هستی بخشید و ما را از نعمت بزرگ خواندن و نوشتن برخوردار ساخت، و درود بی‌پایان بر رسول خاتم- حضرت محمد مصطفی ﷺ که نخستین پیام الهی بر ایشان «خواندن» است.

چنانچه بر همه‌گان هویداست، سال ۱۳۹۷ خورشیدی، به نام سال معارف مسمی گردید. بدین ملحوظ نظام تعلیم و تربیت در کشور عزیز ما شاهد تحولات و تغییرات بنیادینی در عرصه‌های مختلف خواهد بود؛ معلم، متعلم، کتاب، مکتب، اداره و شوراهای والدین، از عناصر شش‌گانه و اساسی نظام معارف افغانستان به شمار می‌روند که در توسعه و انکشاف آموزش و پرورش کشور نقش مهمی را ایفا می‌نمایند. در چنین برهه سرنوشت‌ساز، رهبری و خانوادهٔ بزرگ معارف افغانستان، متعهد به ایجاد تحول بنیادی در روند رشد و توسعه نظام معاصر تعلیم و تربیت کشور می‌باشد.

از همین‌رو، اصلاح و انکشاف نصاب تعلیمی از اولویت‌های مهم وزارت معارف پنداشته می‌شود. در همین راستا، توجه به کیفیت، محتوا و فرایند توزیع کتاب‌های درسی در مکاتب، مدارس و سایر نهادهای تعلیمی دولتی و خصوصی در صدر برنامه‌های وزارت معارف قرار دارد. ما باور داریم، بدون داشتن کتاب درسی باکیفیت، به اهداف پایدار تعلیمی در کشور دست نخواهیم یافت.

برای دستیابی به اهداف ذکرشده و نیل به یک نظام آموزشی کارآمد، از آموزگاران و مدرسان دلسوز و مدیران فرهیخته به‌عنوان تربیت کننده‌گان نسل آینده، در سراسر کشور احترامانه تقاضا می‌گردد تا در روند آموزش این کتاب درسی و انتقال محتوای آن به فرزندان عزیز ما، از هر نوع تلاشی دریغ نورزیده و در تربیت و پرورش نسل فعال و آگاه با ارزش‌های دینی، ملی و تفکر انتقادی بکوشند. هر روز علاوه بر تجدید تعهد و حس مسؤولیت پذیری، با این نیت تدریس راآغاز کنند، که در آیندهٔ نزدیک شاگردان عزیز، شهروندان مؤثر، متمدن و معماران افغانستان توسعه یافته و شکوفا خواهند شد.

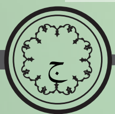
همچنین از دانش آموزان خوب و دوست داشتنی به مثابه ارزشمندترین سرمایه‌های فردای کشور می‌خواهم تا از فرصت‌ها غافل نبوده و در کمال ادب، احترام و البته کنجکاوی علمی از درس معلمان گرامی استفادهٔ بهتر کنند و خوشه چین دانش و علم استادان گرامی خود باشند.

در پایان، از تمام کارشناسان آموزشی، دانشمندان تعلیم و تربیت و همکاران فنی بخش نصاب تعلیمی کشور که در تهیه و تدوین این کتاب درسی مجدانه شبانه روز تلاش نمودند، ابراز قدردانی کرده و از بارگاه الهی برای آن‌ها در این راه مقدس و انسان‌ساز موفقیت استدعا دارم.

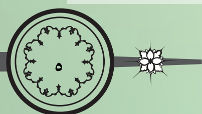
با آرزوی دستیابی به یک نظام معارف معیاری و توسعه یافته، و نیل به یک افغانستان آباد و مترقی دارای شهروندان آزاد، آگاه و مرفه.

دکتور محمد میرویس بلخی

وزیر معارف

فهرست

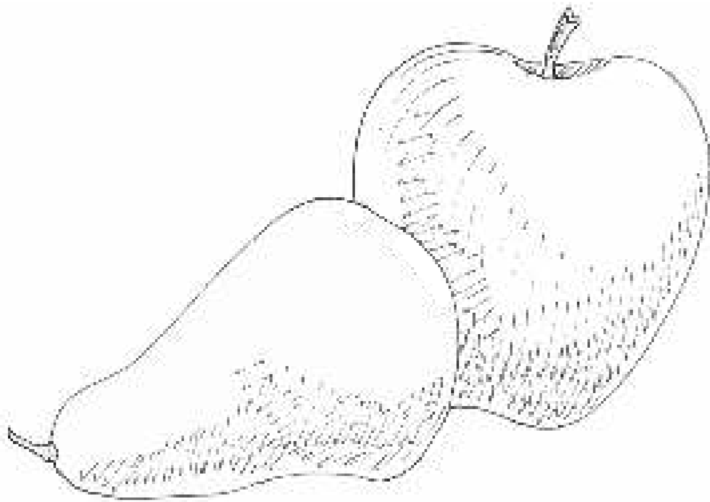
درس ۱

ترسیم سیب و ناک

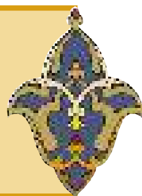
هدف

آشنایی شاگردان با طرز ترسیم پنسلی، سیب و ناک با درنظرداشت خطوط داخلی و خارجی آن

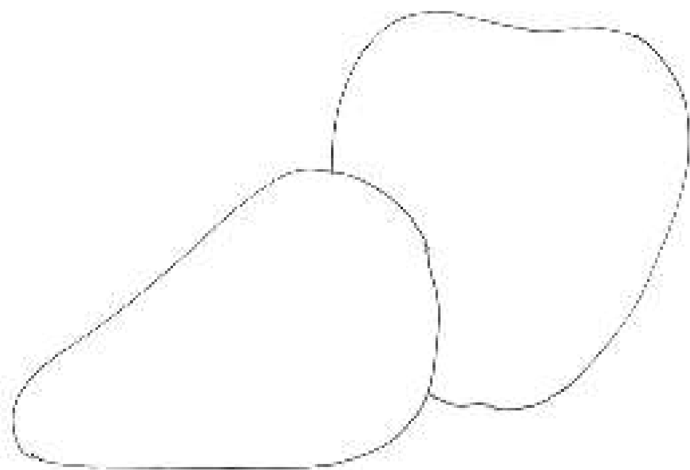
پرسش‌ها:
- چه فکر می‌کنید، سیب و ناک، دارای کدام رنگ‌ها اند؟
- در شکل زیر چه می‌بینید؟

مرحله (۲)

فعالیت: اول به سؤالات جواب گفته، بعد شکل زیر را با درنظرداشت خطوط داخلی و خارجی آن، از خفیف به طرف تاریک مطابق میل خود کار نموده، با پردازهای ساده آن را تکمیل نمایید.

مرحله (۱)

کارخانه گی

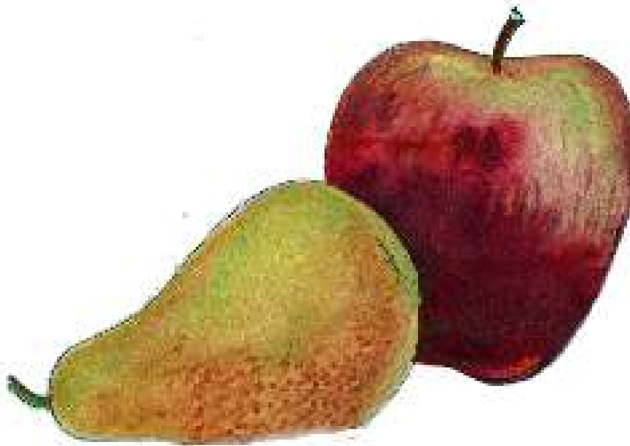
سیب و ناک را توسط پنسل در کتابچه‌های تان رسم کنید.

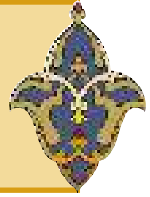
درس ۲ رنگ‌آمیزی سیب و ناک

هدف
آشنایی شاگردان با طرز رنگ‌آمیزی سیب و ناک

پرسش‌ها:
- گاهی سیب و ناک را به طور مرحله‌یی رنگ‌آمیزی نموده اید؟
- چه فکر می‌کنید، در رنگ‌آمیزی سیب و ناک از کدام رنگ‌ها استفاده می‌شود؟

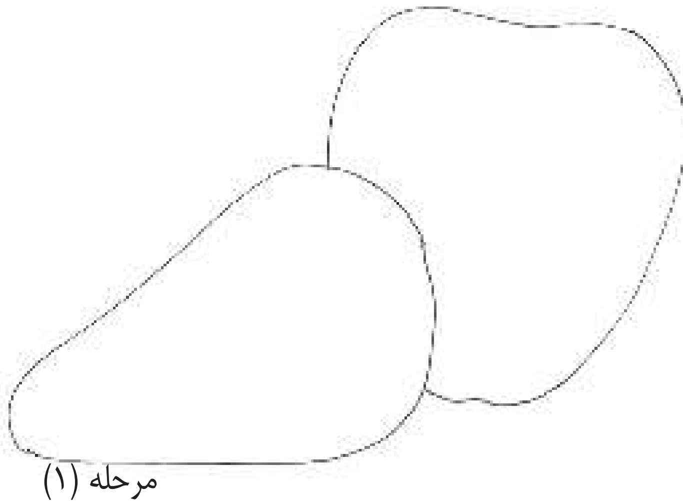

مرحله (۲)

فعالیت

سیب و ناک را مطابق شکل داده شده ترسیم نموده و رنگ‌آمیزی نمایید.

مرحله (۱)

کارخانه‌گی

رنگ‌آمیزی سیب و ناک را در خانه تکمیل نمایید.

درس ۳

ساختن کاردستی

هدف

آشنایی شاگردان با ساختن کاردستی سیب و ناک از مواد محیطی

پرسش: به نظر شما، چه چیزها در ساختن سیب و ناک ضرور است؟

مرحله (۳)

فعالیت

نظر به علاقهٔ خود و با در نظر گرفتن شکل زیر، از مواد دست داشتهٔ تان، در صنف کاردستی بسازید:

مرحله (۱)

مرحله (۲)

کارخانه‌گی

از مواد محیطی چون گِل، کاغذ وغیره کاردستی ساخته، روز بعد به صنف بیاورید.

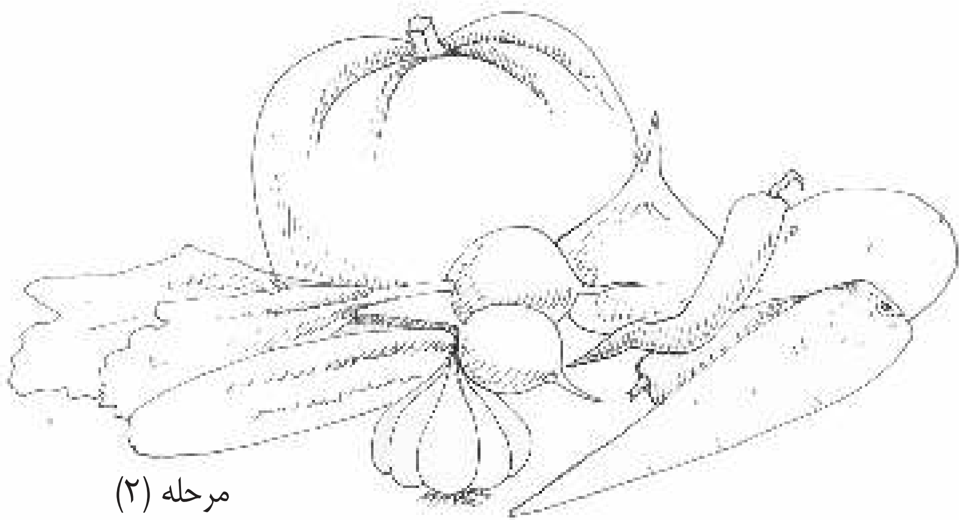

درس ۴

ترسیم سبزی‌ها

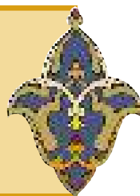
هدف

آشنایی شاگردان با طرز ترسیم سبزی‌ها توسط پنسل

پرسش: به نظر شما، در شکل زیر چند نوع سبزی وجود دارد؟

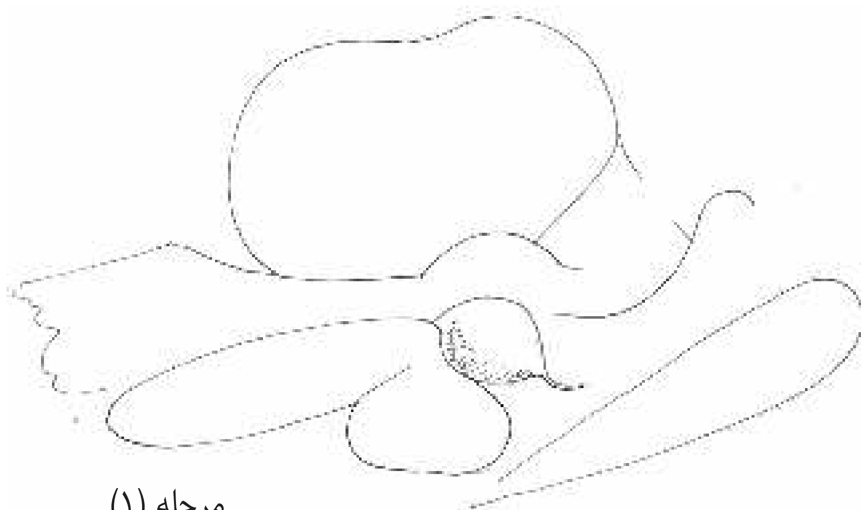

مرحله (۲)

فعالیت

سبزی‌ها را توسط پنسل رسم نموده و تکمیل نمایید؛ سپس رسم‌های تان را به یکدیگر نشان دهید.

مرحله (۱)

کارخانه گی

سبزی‌ها را مطابق رسم کتاب با پنسل در کتابچه‌های تان رسم کنید.

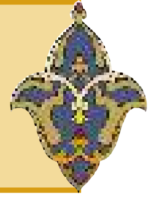
درس ۵ رنگ‌آمیزی سبزی‌ها

هدف

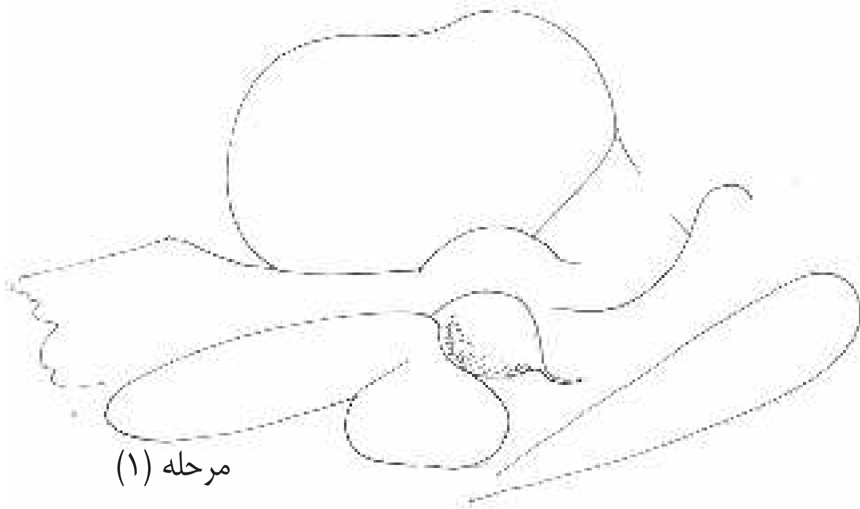
آشنایی شاگردان با ترسیم سبزی‌ها و طرز رنگ‌آمیزی آن‌ها

پرسش: گاهی سبزی‌ها را رسم و رنگ‌آمیزی نموده اید؟

فعالیت: شکل زیر را مطابق ذوق خود ترکیب و اسکیچ نمایید. کوشش کنید که رنگ‌ها را در جاهای مناسب آن به کار ببرید، در صورت ضرورت از استاد کمک بخواهید.

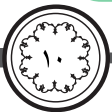

مرحله (۱)

کارخانه‌گی

یکی از سبزی‌ها را مطابق علاقهٔ خود در کتابچه‌های تان رسم و رنگ‌آمیزی کنید.

درس ۶

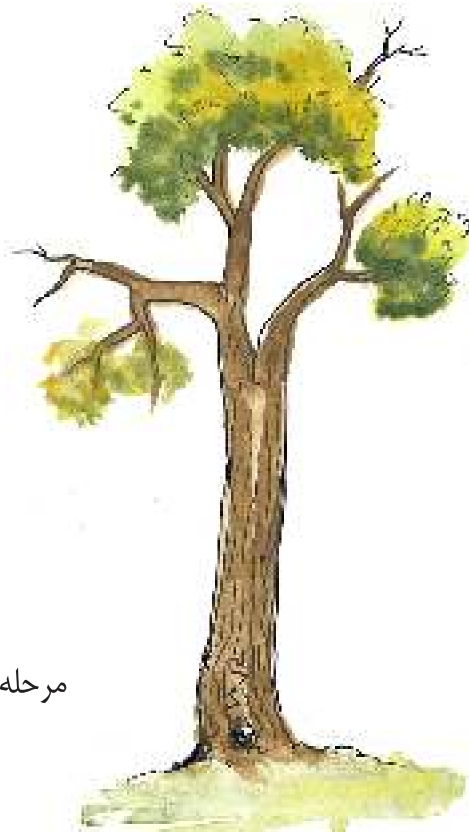
رنگ‌آمیزی درخت

هدف

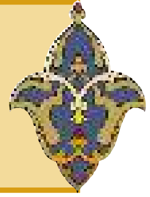
آشنایی شاگردان با طرز ترسیم و رنگ‌آمیزی درخت

پرسش‌ها: • گاهی درخت را ترسیم و رنگ‌آمیزی کرده اید؟

• در شکل زیر چه می‌بینید؟

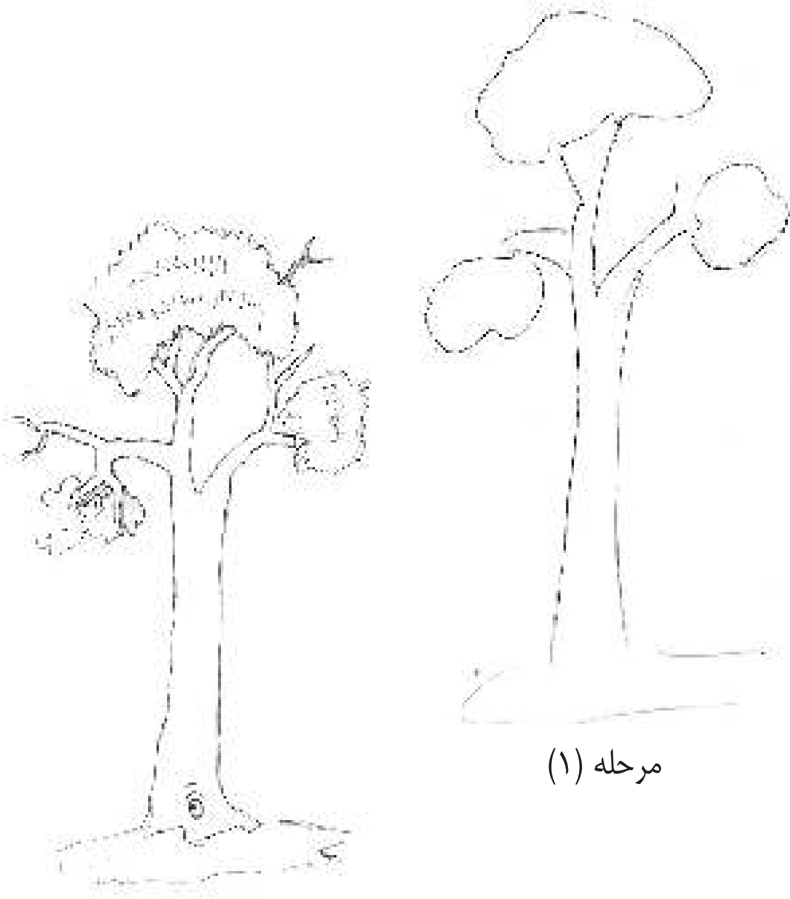

مرحله (۳)

فعالیت

با درنظرداشت مراحل رسامی، به میل خود، یکی از درخت‌ها را با خطوط خفیف رسم نموده؛ سپس آن را رنگ‌آمیزی نمایید.

مرحله (۱)

مرحله (۲)

کارخانه‌گی

درخت را با در نظر داشت مراحل رسامی درکتابچه‌های تان رسم و رنگ‌آمیزی کنید.

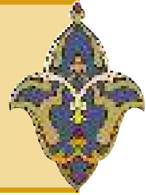

درس ۷ ترسیم پرنده گان

هدف
آشنایی شاگردان با طرز رسم و رنگ‌آمیزی پرنده گان

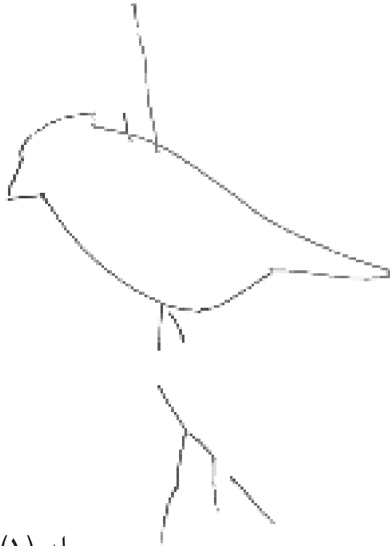
پرسش‌ها:
- گاهی پرنده‌گان را از نزدیک دیده و رسم نموده اید؟
- به نظر شما، در ترسیم پرنده‌گان از کدام وسایل رسامی استفاده می‌شود؟

مرحله (۳)

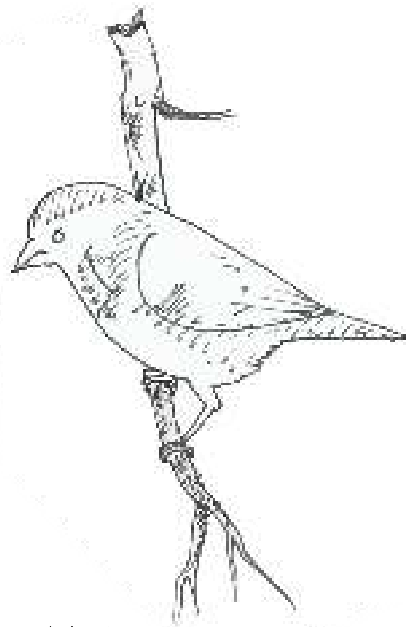

فعالیت

شکل پرنده را از روی کتاب درسی، مرحله به مرحله رسم نموده و مطابق میل خویش، پرداز دهید.

مرحله (۱)

مرحله (۲)

کارخانه‌گی

یکی از پرنده‌گان را در کتابچه‌های تان رسم نموده، روز بعد به صنف بیاورید.

رنگ‌آمیزی طوطی

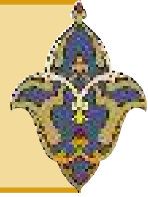
هدف

آشنایی شاگردان با ترکیب رنگ‌ها در رسامی پرنده‌گان

پرسش: چه فکر می‌کنید دربارهٔ ترکیب رنگ‌های اشکال زیر، معلومات داده می‌توانید؟

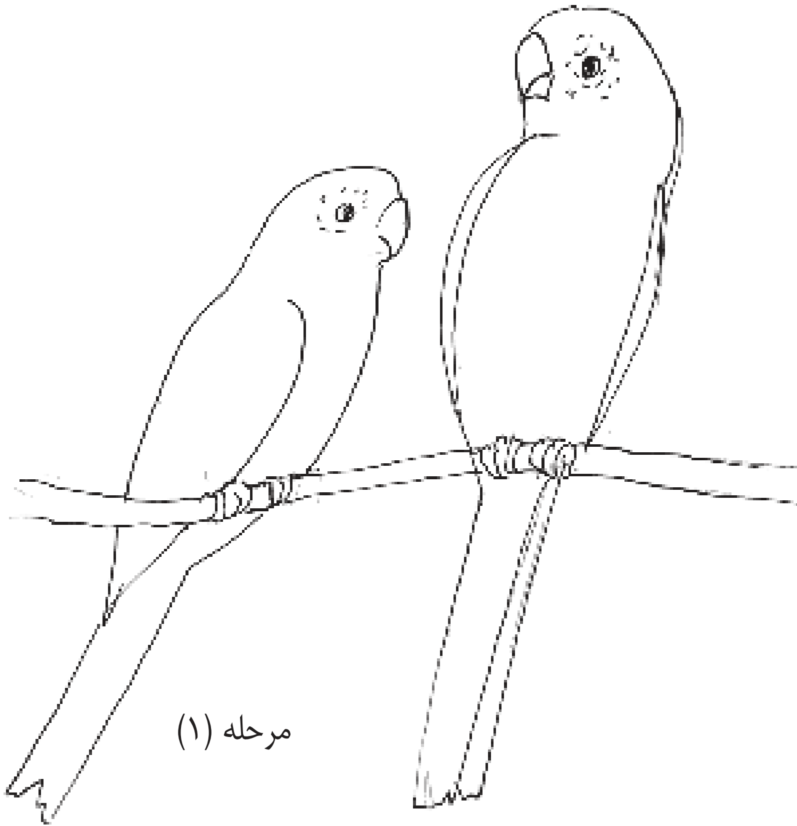

مرحله (۲)

فعالیت

اشکال زیر را با دقت ببینید؛ نخست آن‌ها را با خطوط خفیف اسکیچ نموده؛ سپس رنگ‌آمیزی کنید.

مرحله (۱)

کارخانه‌گی

اشکال فوق را رسم و آن را در کتابچه‌های تان رنگ‌آمیزی کنید.

درس ۹

ترسیم لباس افغانی

هدف

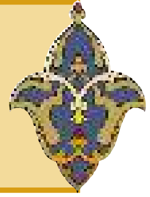
آشنایی شاگردان با فرهنگ افغانستان و ترسیم لباس افغانی

پرسش‌ها: • گاهی کدام نوع لباس افغانی را ترسیم نموده اید؟

• در شکل زیر چه را می‌بینید؟

مرحله (۲)

فعالیت

شکل زیر را با درنظرداشت مراحل آن، به صورت منظم رسم نموده سپس رنگ‌آمیزی کنید.

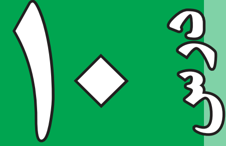
مرحله (۱)

کارخانه‌گی

طبق تصویر کتاب درسی، لباس افغانی را در کتابچه‌های تان ترسیم و رنگ‌آمیزی کنید.

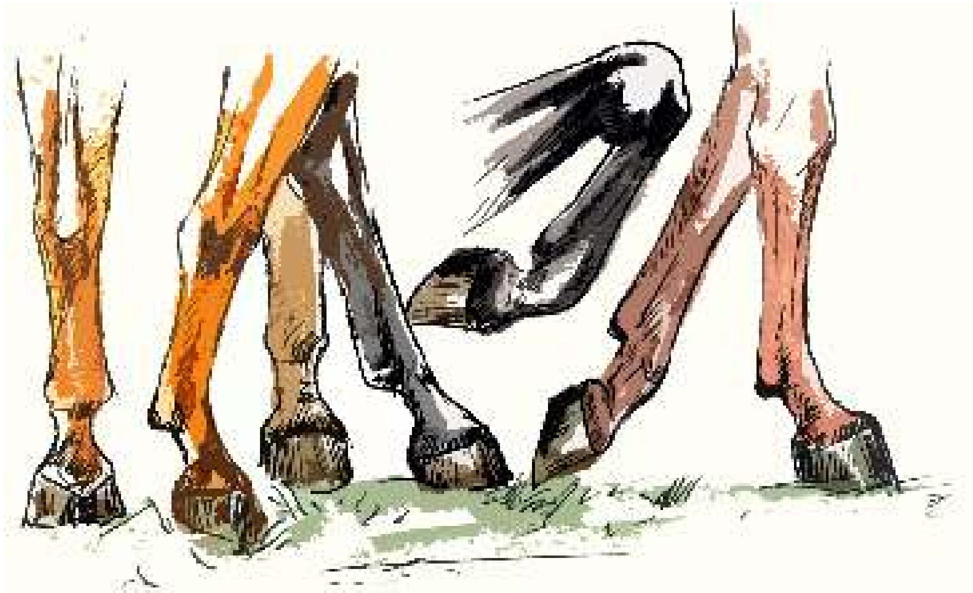
ترسیم حرکات پای اسپ

هدف

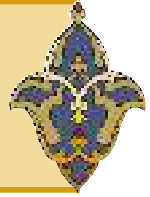
آشنایی شاگردان با طرز ترسیم پای اسپ از زوایای مختلف

پرسش‌ها: • در تصویر زیر چه می‌بینید؟

• گاهی حرکت پاهای اسپ را از زوایای مختلف با پنسل ترسیم نموده اید؟

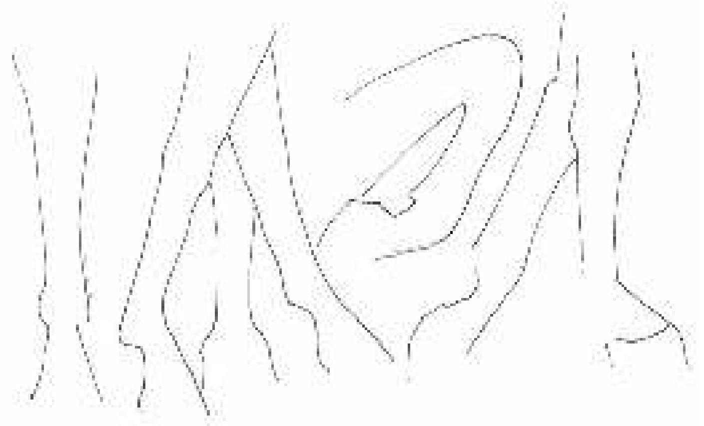

مرحله (۳)

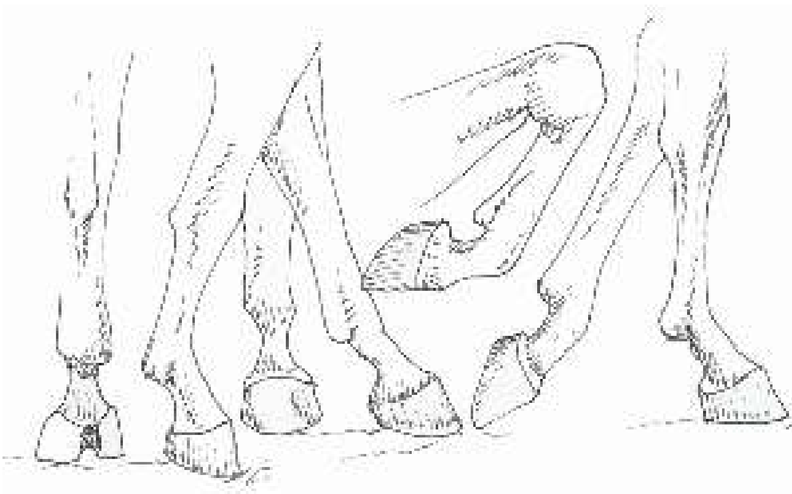

فعالیت

شکل زیر را در نظر بگیرید و پاهای اسپ را از زوایای مختلف ترسیم؛ سپس آن را با پنسل پرداز دهید:

مرحله (۱)

مرحله (۲)

کارخانه‌گی

پاهای اسپ را در کتابچه‌های تان رسم کنید.

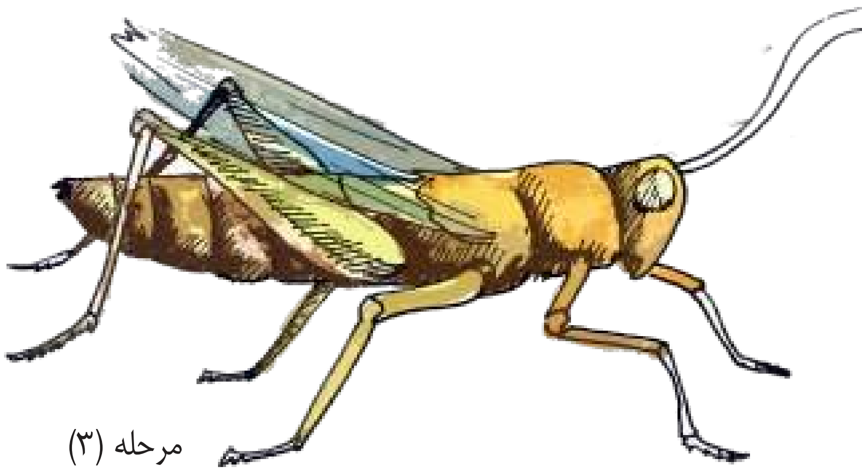
درس ۱۱

ترسیم حشرات

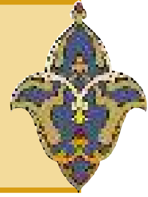
هدف

آشنایی شاگردان با طرز ترسیم و رنگ‌آمیزی حشرات توسط پنسل

پرسش: گاهی حشرات را ترسیم و رنگ‌آمیزی نموده اید؟

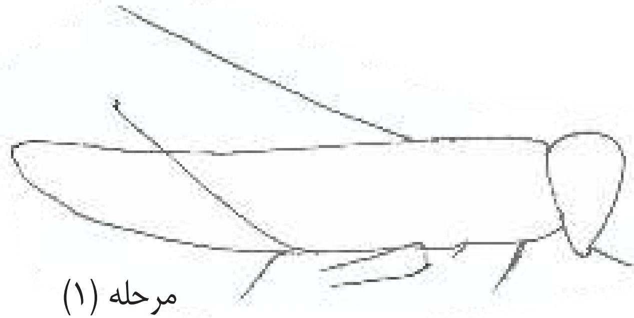

مرحله (۳)

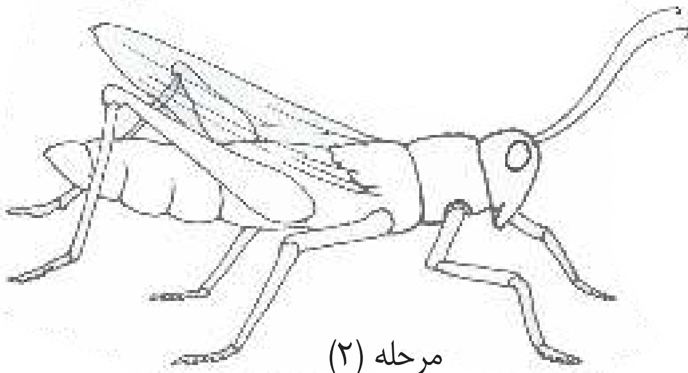

فعالیت

دربارۀ ترسیم حشرات باهم مشوره نموده؛ سپس مطابق شکل زیر رسم‌های خود را تکمیل و رنگ‌آمیزی نمایید:

مرحله (۱)

مرحله (۲)

کارخانه‌گی

یکی از حشرات را با پنسل درکتابچه‌های تان رسم کنید.

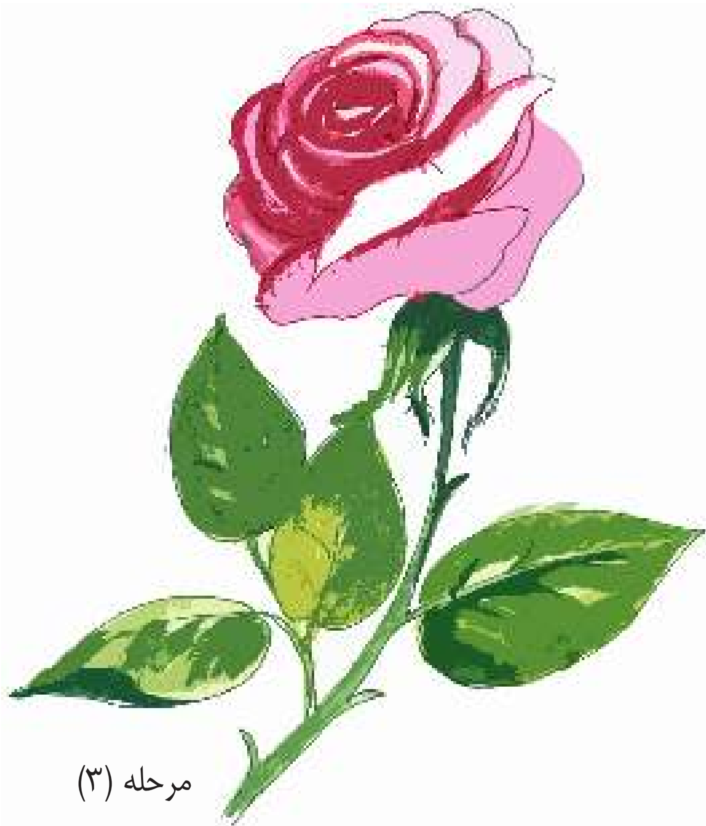
درس ۱۲

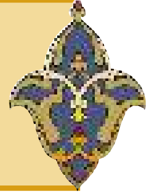
رنگ‌آمیزی گُل

هدف

آشنایی شاگردان با طرز ترسیم و رنگ‌آمیزی انواع گل‌ها

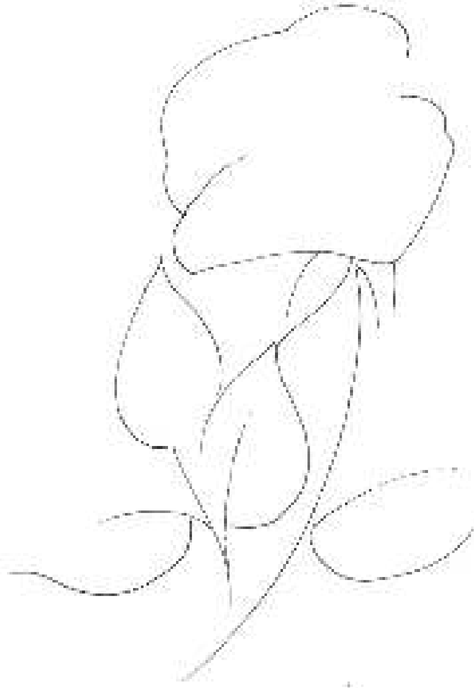
پرسش‌ها:
- گاهی گُل را رسم و رنگ‌آمیزی کرده اید؟
- در تصویر زیر چه می‌بینید؟

مرحله (۳)

فعالیت

درگروه‌ها گلی را مرحله به مرحله رسم نموده و مطابق خواست خود رنگ‌آمیزی کنید.

مرحله (۱)

مرحله (۲)

کارخانه گی

یکی از گل‌های فوق را با درنظرداشت رسم کتاب، در کتابچه‌های تان به میل خود رسم نمایید و روز دیگر به صنف بیاورید.

درس ۱۳

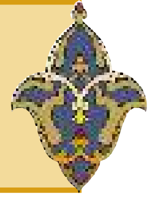
ترسیم منظرهٔ تخیلی

هدف

آشنایی شاگردان با طرز ترسیم منظرهٔ تخیلی

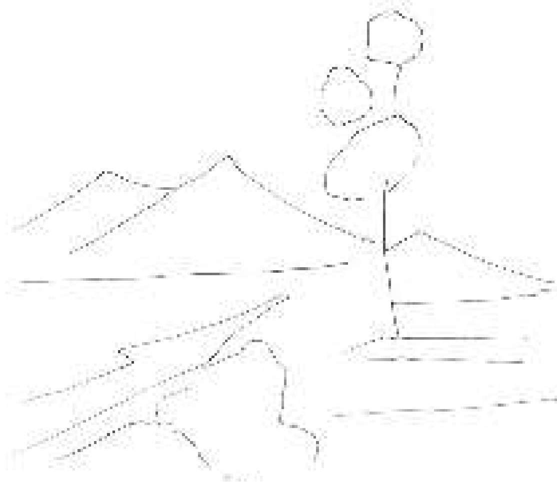
پرسش‌ها:
- گاهی دربارهٔ رنگ‌های طبیعت فکر کرده اید؟
- گاهی چیزهای را که دیده اید، رسم و رنگ‌آمیزی نموده اید؟

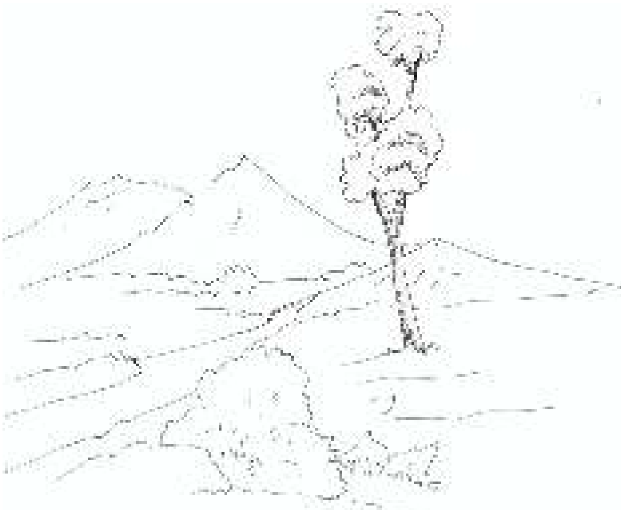

فعالیت

مشاهدات خود را به شکل گروهی رسم کرده؛ سپس رنگ‌آمیزی کنید.

مرحله (۱)

مرحله (۲)

کارخانه‌گی

یکی از منظره‌های فوق را انتخاب و بعد رسم و رنگ‌آمیزی کنید.

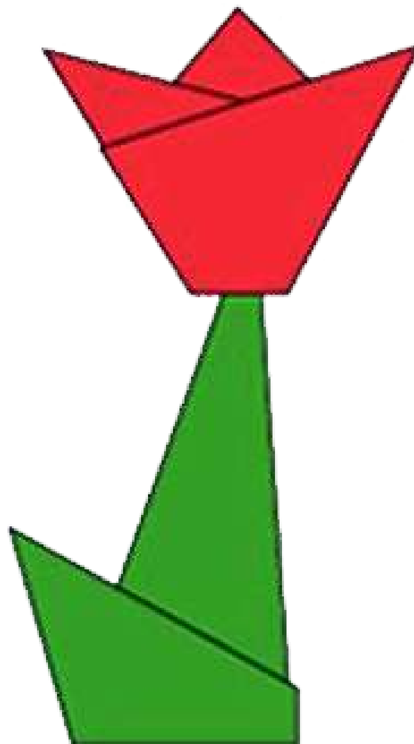

درس ۱۴ ساختن کاردستی کاغذی

هدف

آشنایی شاگردان با طرز ساختن کاردستی کاغذی

پرسش: به نظر شما، کاردستی از کدام مواد ساخته می‌شود؟

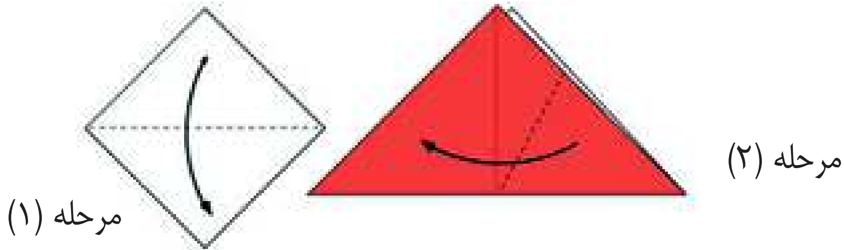

مرحله (۹)

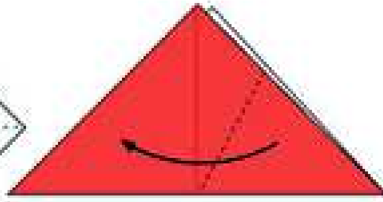

فعالیت

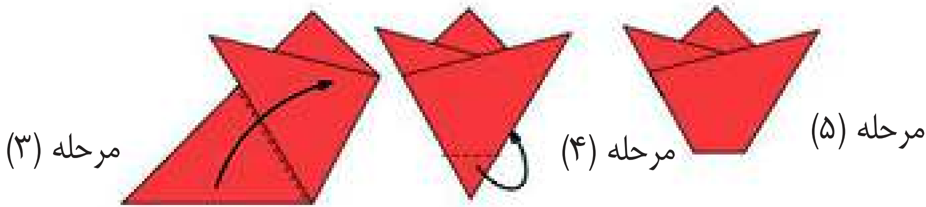
مانند شکل زیر، با درنظرداشت مراحل داده شده و با کمک معلم محترم یک کاردستی بسازید:

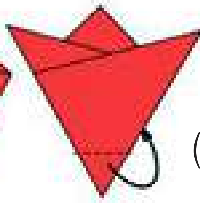
مرحله (۱)

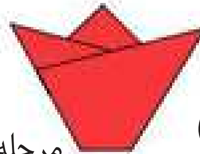
مرحله (۲)

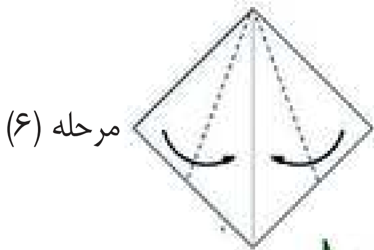
مرحله (۳)

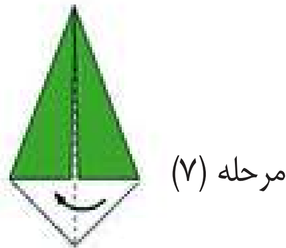
مرحله (۴)

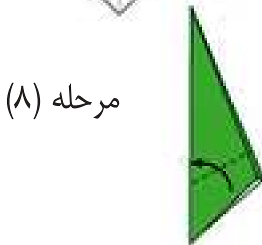
مرحله (۵)

مرحله (۶)

مرحله (۷)

مرحله (۸)

کارخانه‌گی

با مشورهٔ والدین خود از کاغذ کاردستی بسازید.

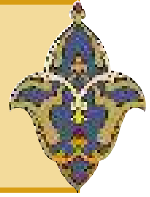
درس ۱۵ ترسیم درخت

هدف

آشنایی شاگردان با طرز ترسیم درخت و انواع آن

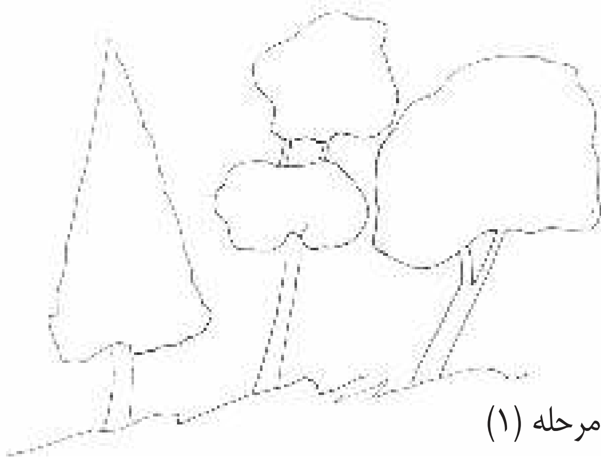
پرسش‌ها:
- گاهی کدام درخت را رسم کرده اید؟
- در تصویر زیر چه چیزی را مشاهده می‌نمایید؟

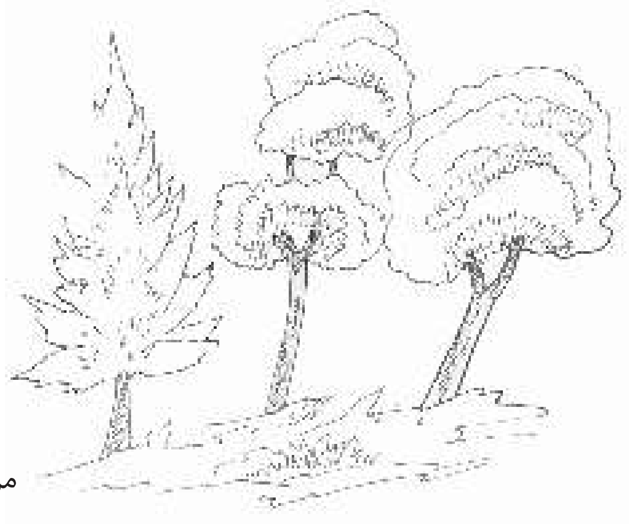

فعالیت

در گروه‌ها باهم مشوره نموده، یک درخت را با پنسل رسم کنید.

مرحله (۱)

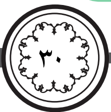

مرحله (۲)

کارخانه‌گی

فعالیتی را که در صنف انجام داده اید، رنگ‌آمیزی آن را در خانه تکمیل کنید.

درس ۱۶

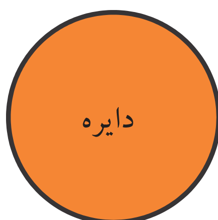
رسم اشکال هندسی

هدف: آشنایی شاگردان با اشکال هندسی و ترسیم آن‌ها با در نظر داشت دوری و نزدیکی

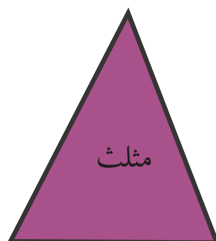
پرسش: کدام اشکال هندسی را می‌شناسید؟

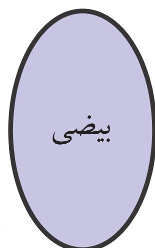

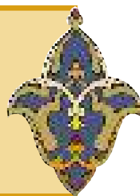

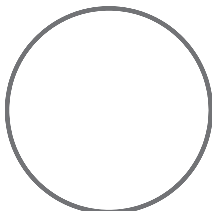
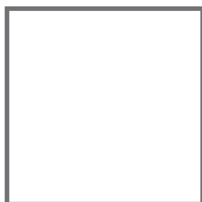
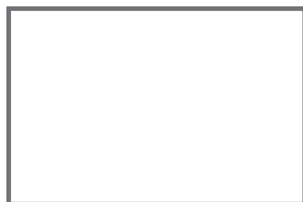

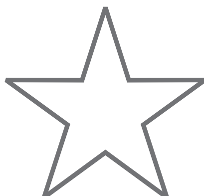
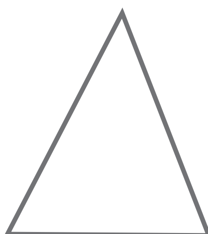
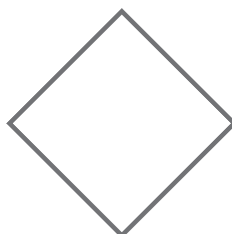

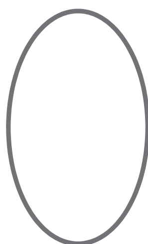
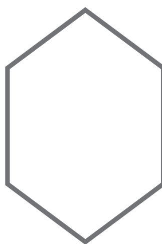

فعالیت

در گروه‌ها اشکال زیر را رسم نموده و به رهنمایی معلم محترم دقت کنید:

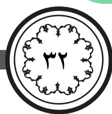

مرحله (۱)

کارخانه‌گی

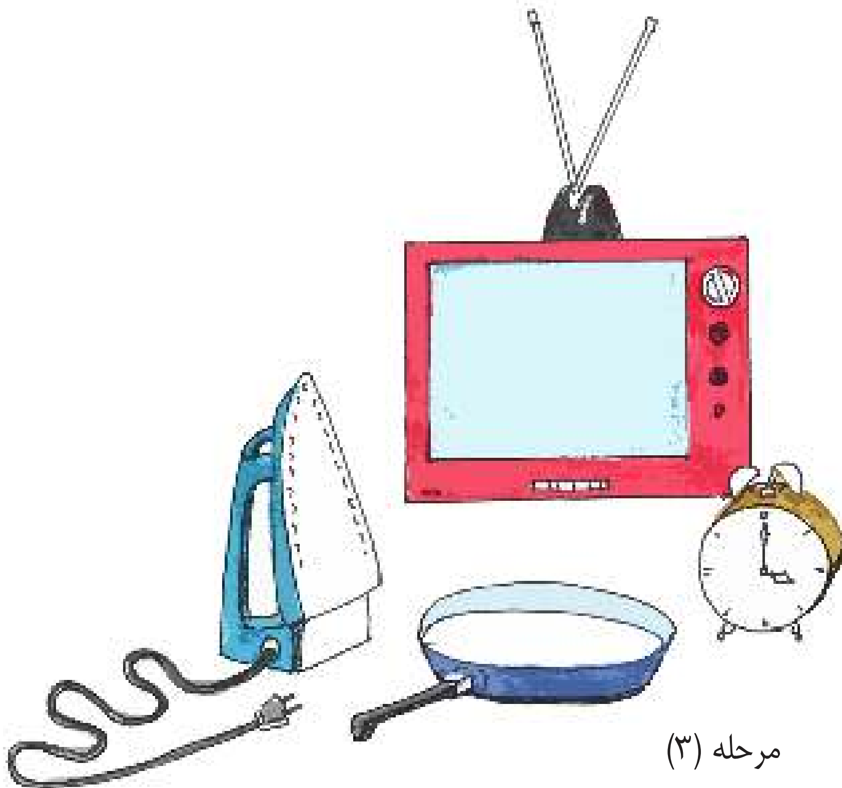
فعالیت داده شده را در کتابچه‌های تان رسم نمایید.

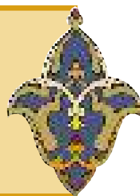

درس ۱۷ رنگ‌آمیزی وسایل خانه

هدف: آشنایی شاگردان با طرز ترسیم و رنگ‌آمیزی اشکال وسایل خانه، توسط خطوط خفیف با پنسل

پرسش‌ها: • کدام اشکال وسایل خانه را تا حال رسم کرده اید؟
• چه فکر می‌کنید، در رنگ‌آمیزی اشکال زیر از کدام رنگ‌ها استفاده می‌شود؟

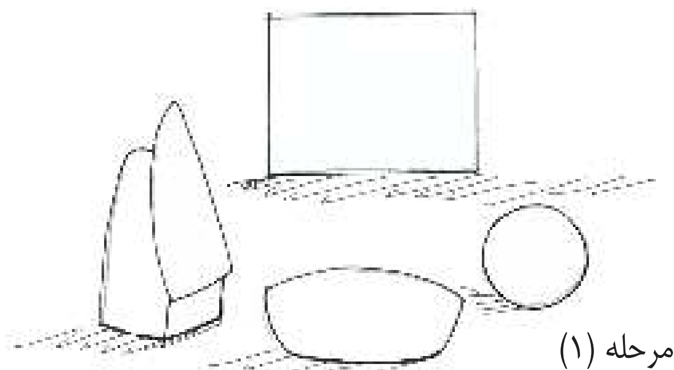

مرحله (۳)

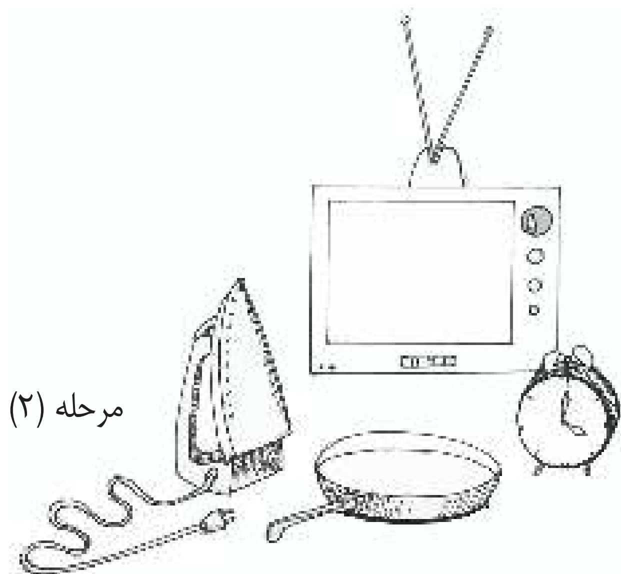

فعالیت

اشکال زیر را اسکیچ نموده بعد از حصول اطمینان مطابق ذوق خود آن‌ها را رنگ‌آمیزی کنید:

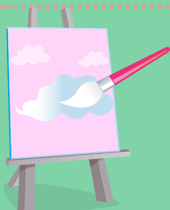

مرحله (۱)

مرحله (۲)

کارخانه‌گی

یکی از اشکال وسایل خانه را ترسیم نمایید.

درس ۱۸

ساختن شکل ابتکاری

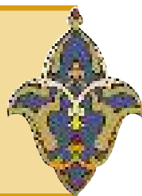
هدف

رشد خلاقیت و ابتکار شاگردان، در ساختن کاردستی از مواد ساده

پرسش: گاهی دربارۀ ساختن اشکال ابتکاری فکر نموده اید؟

مرحله (۲)

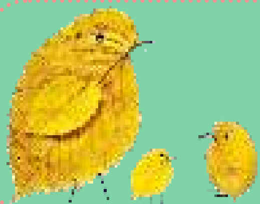

فعالیت

دربارهٔ یک اثر ابتکاری در گروه‌ها تبادل نظر نموده و در آخر ابتکارات گروه‌ها را با هم شریک نمایید.

مرحله (۱)

کارخانه‌گی

اگر از فعالیت‌های صنف کدام بخش کارتان باقی مانده باشد، در خانه تکمیل کنید.

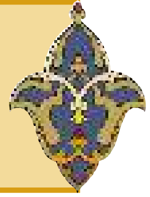
درس ۱۹ ساختن اشکال ابتکاری توسط برگ‌ها

هدف: آشنایی شاگردان با طرز ساختن شکل ابتکاری توسط برگ‌ها و رنگ

پرسش: آیا گفته می‌توانید شکل زیر توسط کدام مواد کار شده است؟

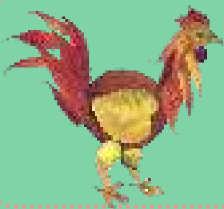
مرحله (۲)

فعالیت: از برگ‌ها مطابق ذوق خویش با درنظرداشت اشکال زیر یک اثر ابتکاری بسازید و می‌توانید در رنگ‌آمیزی برگ‌ها از رنگ‌های ترکیبی نیز استفاده کنید:

مرحله (۲)

کارخانه‌گی

دربارهٔ کارهای ابتکاری و ساختن آن از مواد محیطی، فکر کنید.

درس ۲۰

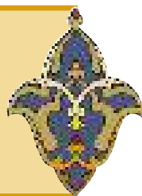
ساختن اشکال ابتکاری از رنگ

هدف: آشنایی شاگردان با طرز ریختن رنگ‌ها بالای کاغذ در اشکال ابتکاری

پرسش: گاهی از رنگ، اشکال ابتکاری رسم کرده اید؟

مرحله (۳)

فعالیت: نخست در یک طرف صفحهٔ کاغذ، رنگ مایع را بریزید و سپس کاغذ را مساویانه قات نموده با کف دست کمی فشار وارد کنید. دوباره کاغذ را باز کنید، شکل ابتکاری تان در کاغذ ظاهر می‌شود.

مرحله (۲)

مرحله (۱)

کارخانه گی

مطابق میل خود یک تصویر ابتکاری را رنگ کنید.

درس ۲۱

تاپه‌کاری برگ‌ها

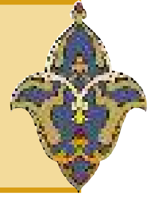
هدف

آشنایی شاگردان با مواد محیطی به منظور استفاده در تاپه‌کاری

پرسش: چه فکر می‌کنید، از کدام مواد برای تاپه‌کاری استفاده می‌شود؟

مرحله (۶)

فعالیت

یکی از برگ‌ها را با رنگ مایع آمیخته؛ سپس مطابق شکل زیر، به روی صفحهٔ کاغذ تاپه کنید:

مرحله (۱)

مرحله (۲)

مرحله (۳)

مرحله (۴)

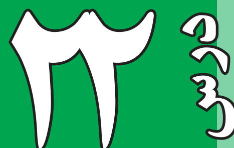

مرحله (۵)

کارخانه‌گی

صفحهٔ کتابچهٔ تان را تاپه‌کاری کنید.

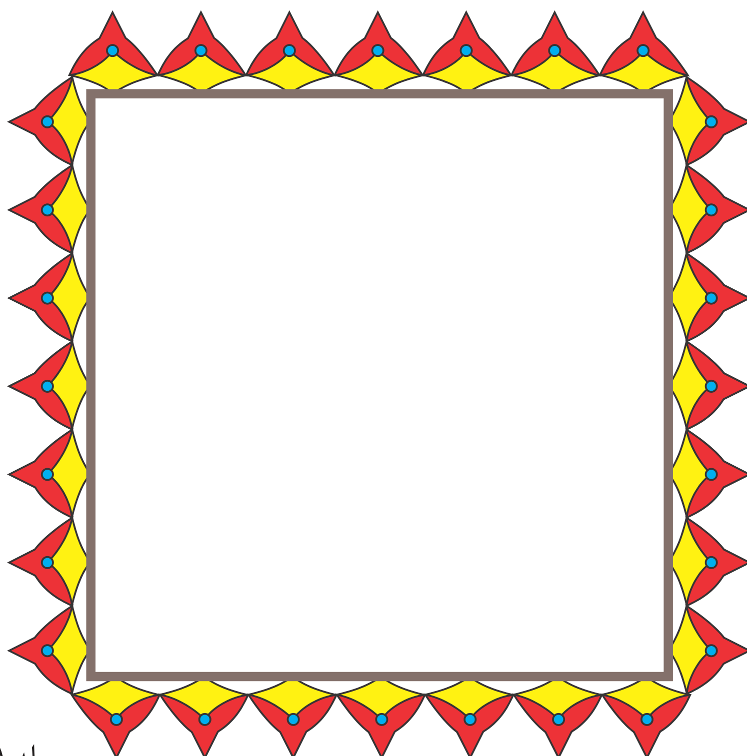

ترسیم دیزاین‌ها

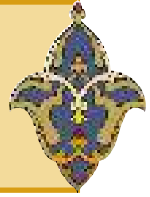
هدف

آشنایی شاگردان با طرح و دیزاین رنگ‌آمیزی حاشیه توسط پنسل

پرسش: به نظر شما از دیزاین‌ها درکدام موارد استفاده می‌شود؟

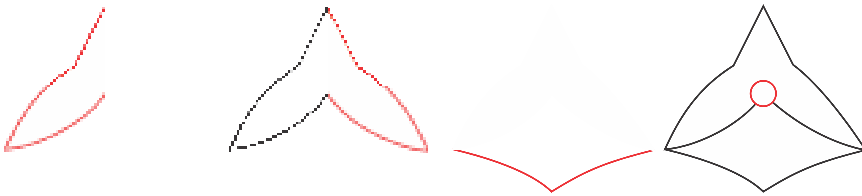

مرحله (۳)

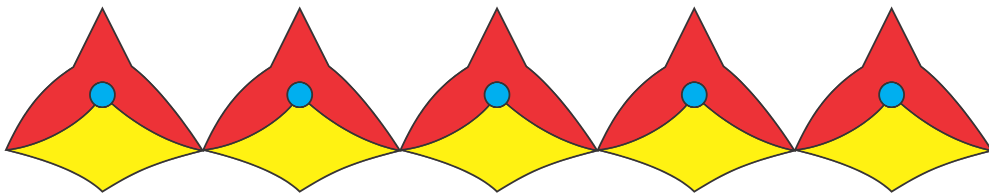

فعالیت

دیزاین‌های زیر را با خطوط صاف کارکنید و توسط پنسل نرم دیزاین نمایید:

مرحله (۱)

مرحله (۲)

کارخانه گی

با مشورهٔ والدین از دیزاین، کاردستی بسازید.

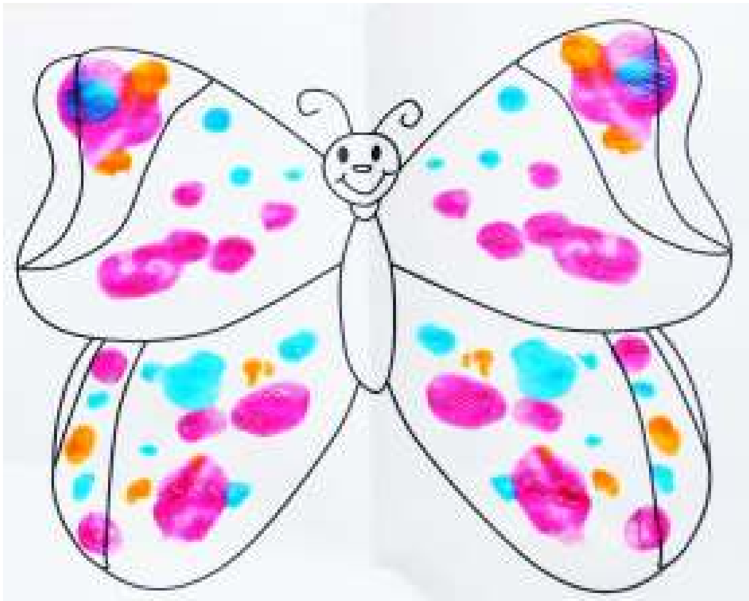

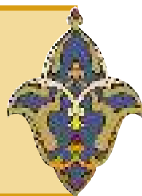
درس ۳۳ ساختن کاردستی

هدف: آشنایی شاگردان با ساختن کاردستی از کاغذ کارک (مقوا) رنگه با طرح دیزاین و قطع آن ذریعهٔ قیچی

پرسش‌ها:
- گاهی از کاغذ کارک رنگه کاردستی ساخته اید؟
- چه فکر می‌کنید، در ساختن دیزاین زیر از کدام مواد و وسایل استفاده می‌شود؟

مرحله (۲)

فعالیت

نخست دیزاین داده شده را بالای صفحهٔ کاغذ رنگه طرح کنید؛ سپس با قیچی برش نموده و توسط سرش، روی صفحهٔ کاغذ بچسپانید.

مرحله (۲)

کارخانه گی

از مواد سادهٔ محیطی کاردستی بسازید.

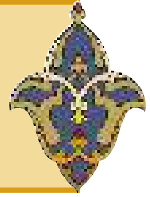
درس ۲۴

ساختن شکل ابتکاری

هدف: آشنایی شاگردان با طرز ساختن اشکال ابتکاری توسط برگ‌های مختلف

پرسش‌ها:
- گاهی از برگ‌ها اشکال ساخته اید؟
- به نظر شما علاوه از برگ‌ها، دیگر از کدام مواد در ساختن شکل ابتکاری استفاده می کنید؟

مرحله (۲)

فعالیت

از برگ‌های درختان اشکال ابتکاری ساخته و سپس روی صفحهٔ کاغذ آن ر ا سرش کنید و به نمایش بگذارید.

مرحله (۱)

کارخانه‌گی

از مواد محیطی یک شکل ابتکاری ساخته آن را رنگ‌آمیزی کنید.

درس ۲۵

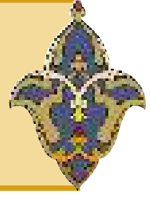
رسم ظروف خانه

هدف: آشنایی شاگردان با طرز رسم نمودن لوازم خانه با خطوط خفیف و پرداز آن توسط پنسل

پرسش‌ها: • گاهی لوازم خانه را با پنسل رسم نموده اید؟
• در اشکال زیر چه می‌بینید؟ نام بگیرید.

مرحله (۲)

فعالیت

تصویر زیر را توسط خطوط خفیف با درنظرداشت مراحل آن ترسیم نموده و سپس آن را با پنسل نرم، پرداز بدهید:

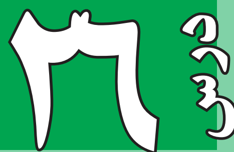
مرحله (۱)

کارخانه گی

یکی از لوازم خانه را با پنسل رسم نموده، به صنف بیاورید.

رنگ‌آمیزی ظروف خانه

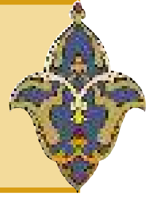
هدف

آشنایی شاگردان با طرز رنگ‌آمیزی لوازم خانه

پرسش‌ها: • به نظر شما، اشکال زیر توسط کی و در کجا ساخته می‌شود؟
• چه فکر می‌کنید، این اشکال کدام رنگ‌ها را دارند؟

مرحله (۲)

فعالیت

بعد از اسکیچ پنسلی، شکل زیر را رنگ‌آمیزی نمایید:

مرحله (۱)

کارخانه‌گی

لوازم خانه را ترسیم و آن را مطابق شکل کتاب رنگ‌آمیزی کنید.

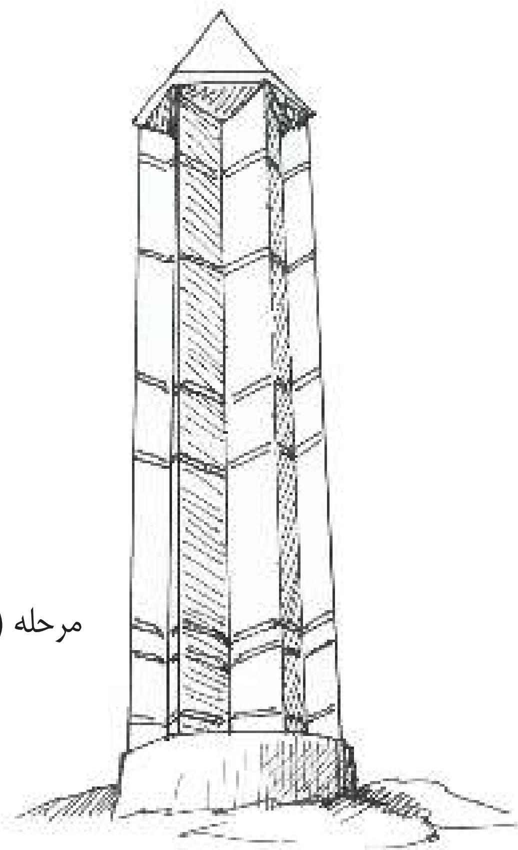
درس ۳۷

ترسیم بنای تاریخی

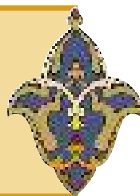
هدف

آشنایی شاگردان با طرز ترسیم بنای تاریخی و پرداز آن

پرسش: گاهی بناهای تاریخی کشور را مشاهده و آن را ترسیم نموده اید؟

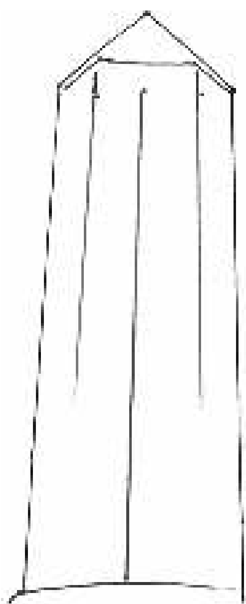

مرحله (۲)

فعالیت

شکل زیر را از روی تخته با پنسل رسم نموده؛ سپس آن را پرداز دهید:

مرحله (۱)

کارخانه‌گی

شکل بنای تاریخی را با پنسل در کتابچه‌های تان ترسیم و پرداز دهید.

درس ۲۸

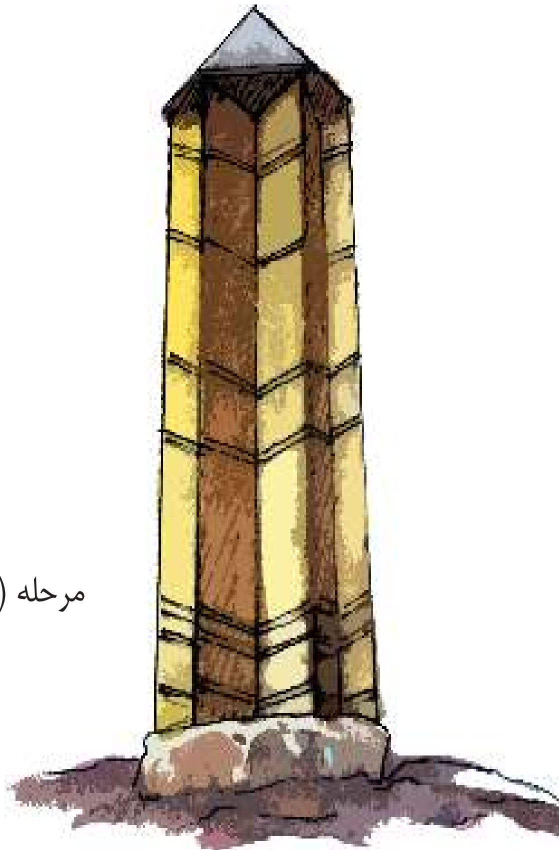
رنگ‌آمیزی بنای تاریخی

هدف

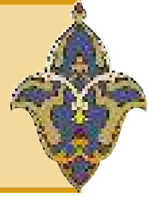
آشنایی شاگردان با طرز ترسیم و رنگ‌آمیزی منارهای تاریخی

پرسش‌ها: • گاهی کدام بنای تاریخی را رسم کرده اید؟

• در شکل زیر چه می‌بینید؟

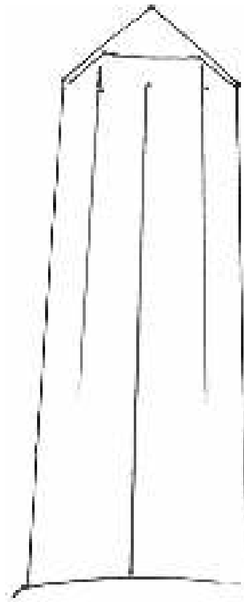

مرحله (۲)

فعالیت

نخست شکل زیر را مطابق هدایت معلم محترم با خطوط خفیف رسم نموده؛ سپس رنگ‌آمیزی کنید:

مرحله (۱)

کارخانه‌گی

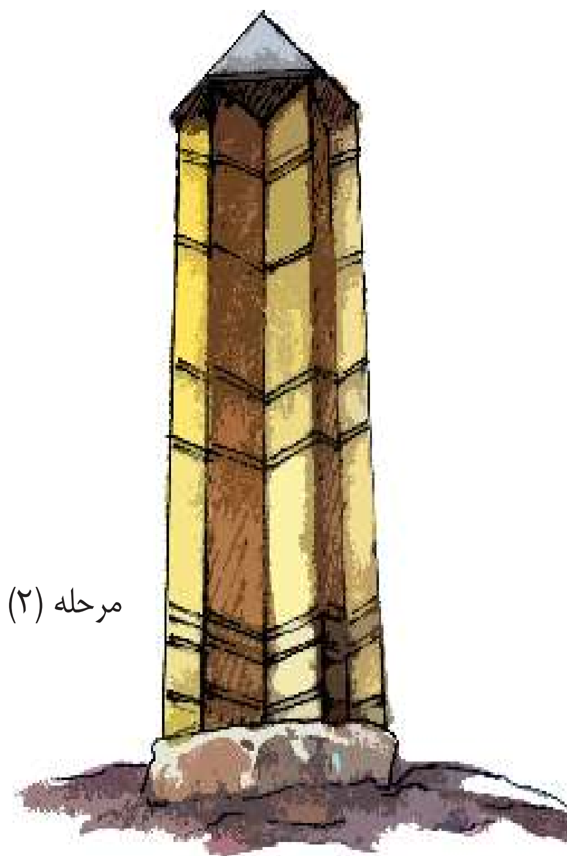
بناهای تاریخی کشور را شناسایی کنید؛ سپس آن‌ها را با پنسل رسم نموده، رنگ‌آمیزی کنید.

درس ۲۹

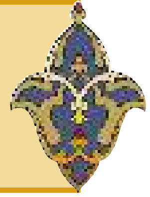
ساختن کاردستی

هدف: آشنایی شاگردان با طرز ساختن کاردستی بناهای تاریخی از مواد سادهٔ محیطی

پرسش‌ها:
- گفته می‌توانید که بنای تاریخی را از کدام مواد می‌سازند؟
- گاهی از مواد ساده محیطی بنای تاریخی ساخته اید؟

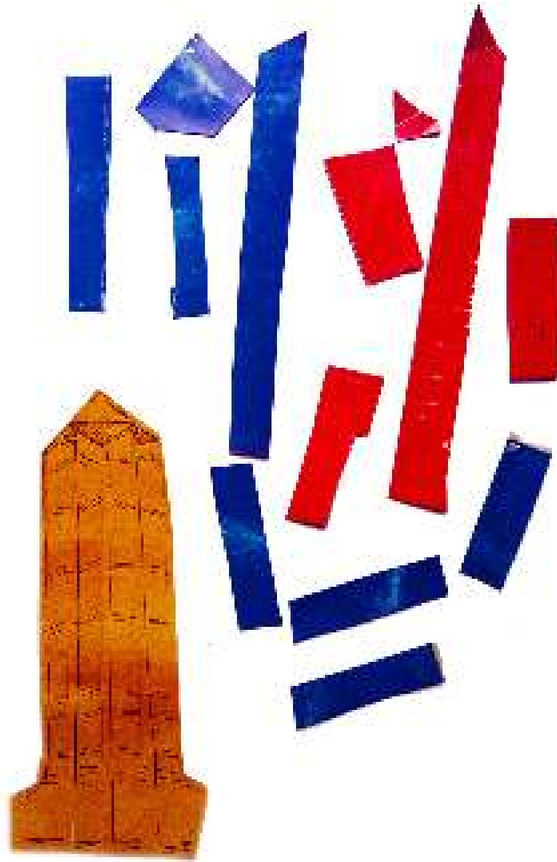

مرحله (۲)

فعالیت

به چند گروه تقسیم شوید. هر گروه در مورد شکل زیر فکر کرده، مطابق میل خود یک کار دستی بسازد و به دیگران نشان دهد.

مرحله (۱)

کارخانه گی

از مواد سادهٔ محیطی یک کاردستی بسازید و روز دیگر به صنف بیاورید.

درس ۳۰

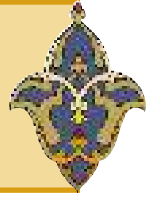
ترسیم آثار تاریخی

هدف: آشنایی شاگردان با طرز ترسیم و رنگ‌آمیزی منارهای تاریخی

پرسش: به نظر شما، درمنارها بیشتر از کدام رنگ‌ها استفاده شده است؟

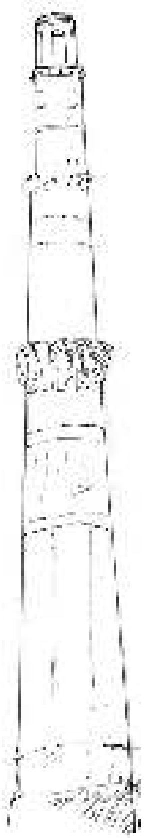

مرحله (۳)

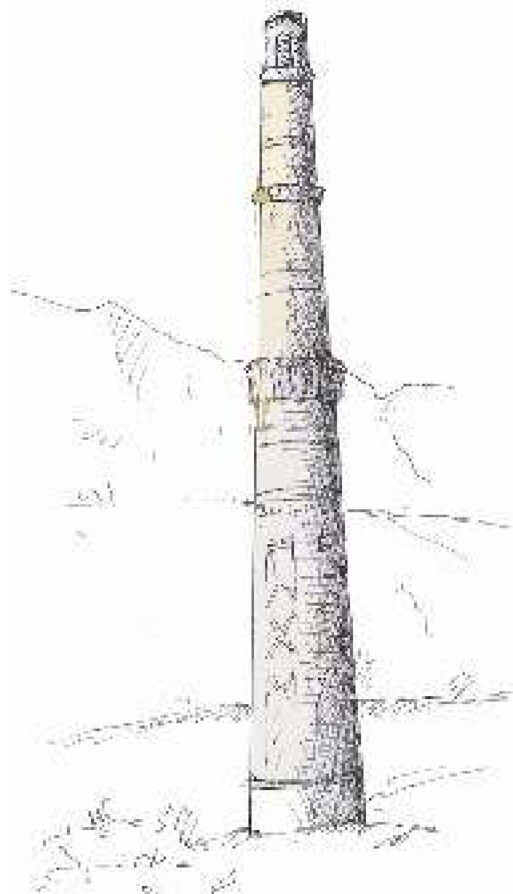

فعالیت

در گروه‌ها با درنظرداشت شکل زیر، یک منار تاریخی را اسکیچ و رنگ‌آمیزی کنید. در آخر یک گروه کار خویش را به گروه دیگر، نشان دهند.

مرحله (۱)

مرحله (۲)

کارخانه‌گی

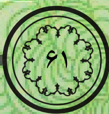
منار تاریخی را از روی کتاب درسی با پنسل رسم نموده، روز بعد به صنف بیاورید.

بخش دوم

رهنمای تدریس هنر رسامی

درس ۱

صفحه (۱ و ۲)

زمان تدریس (دوساعت درسی) ساعت اول

عنوان درس	ترسیم سیب و ناک	
اهداف کلی	آشنایی شاگردان با طرز ترسیم پنسلی سیب و ناک، با درنظرداشت خطوط بیرونی و داخلی آن	
اهداف آموزشی - دانشی - مهارتی - ذهنیتی	از شاگردان انتظار می‌رود که در پایان این درس به اهداف زیر دست یابند: - طرز ترسیم سیب و ناک را توسط پنسل بدانند. - شکل سیب و ناک را به صورت دقیق با پنسل ترسیم کرده بتوانند. - به ترسیم سیب و ناک با پنسل علاقه‌مند شوند.	
روش‌های تدریس	فعالیت‌های گروهی، انفرادی، سؤال و جواب، کار عملی و تمرین	
وسایل تدریس	کتاب، کتابچه، قلم، پنسل پاک، تباشیر، تخته‌پاک	
شیوه ارزیابی	جهت اطمینان یادگیری و تحکیم درس از شاگردان چند پرسش را طرح کنید.	
فعالیت‌های مقدماتی	ادای سلام و احوال پرسی، تنظیم صنف، گرفتن حاضری، یادآوری از دروس کتاب درسی صنف پنجم مضمون هنر رسامی و تبریکی سال نو تعلیمی	۵ دقیقه
	پرسش‌های انگیزه‌یی متن درس: تا به حال کدام میوه را با پنسل رسم نموده اید؟	۵ دقیقه

مدت زمان ۳۵ دقیقه	**فعالیت‌های معلم** • سیب و ناک را روی تخته رسم کنید و پیرامون مراحل آن معلومات بدهید. • در مورد آخرین مرحلهٔ رسم سیب و ناک توسط پنسل توضیحات دهید. • کارهای شاگردان را تحت نظر داشته باشید. • کارهای آن‌ها را ارزیابی نموده و جهت تشویق کارهای تکمیل شده آن‌ها به دیوار صنف نصب نمایید.

کارخانه‌گی

سیب و ناک را از روی کتاب درسی به طور مرحله‌یی ترسیم و به صنف بیاورید.

معلومات اضافی

استاد محترم: در مورد طرز ترسیم سیب و ناک به طور مرحله‌یی به شاگردان معلومات دهید و آن‌ها را به جواب گفتن سؤالات آماده سازید. بعد جواب درست سؤالات را به آن‌ها ارائه دارید. ایشان را بگذارید مطابق میل خویش شکل سیب و ناک را ذریعهٔ پنسل نرم، کار نمایند و در جریان کار، آن‌ها را رهنمایی کنید. در ترسیم خطوط بیرونی و داخلی شکل متذکره از روشن به طرف تاریک توسط پنسل پردازهای خفیف آن را بالای شاگردان تکمیل نمایید. به خاطر ترسیم شکل سیب و ناک نخست آن‌ها را در یک چوکات مستطیل با خطوط خفیف بالای تخته صنف ترسیم کنید؛ سپس می‌توانید طرز پرداز دادن شکل سیب و ناک را از روشن به طرف تاریک روی تخته صنف نیز نشان دهید، تا شاگردان بتوانند به رهنمایی شما آن را در کتابچه‌های شان رسم نمایند.

درس ۵

صفحه (۵ و ٦)

زمان تدریس (دوساعت درسی) ساعت اول

عنوان درس	رنگ‌آمیزی سبزی‌ها	
اهداف کلی	آشنایی شاگردان با طرز ترسیم سبزی‌ها و رنگ‌آمیزی آن‌ها	
اهداف آموزشی - دانشی - مهارتی - ذهنیتی	از شاگردان انتظار می‌رود که در پایان درس به اهدف زیر دست یابند: - طریق ترسیم و رنگ‌آمیزی سبزی‌ها را بدانند. - سبزی‌ها را به صورت دقیق رسم کرده بتوانند. - به ترسیم و رنگ‌آمیزی سبزی‌ها علاقه‌مند شوند.	
روش‌های تدریس	فعالیت‌های گروهی، انفرادی، سؤال و جواب، کار عملی و تمرین	
وسایل تدریس	کتاب هنر رسامی، کتابچه، پنسل، پنسل پاک، کاغذ، تخته، تباشیر، قطی رنگ و ظرف آب	
شیوهٔ ارزیابی	جهت اطمینان یادگیری و تحکیم درس از شاگردان چند سؤال را طرح کنید.	
فعالیت‌های مقدماتی	ادای سلام و احوال پرسی، تنظیم صنف، گرفتن حاضری، یادآوری درس گذشته و ارتباط آن با درس جدید.	۵ دقیقه
	پرسش‌های انگیزه یی متن درس: گاهی کدام سبزی را ترسیم و یا رنگ‌آمیزی کرده اید؟	۵ دقیقه

فعالیت‌های معلم	مدت زمان
• در مورد درس به طور فشرده معلومات ارائه نمایید. • در قسمت ترسیم و رنگ‌آمیزی سبزی‌ها شاگردان را رهنمایی کنید. • شکل سبزی‌ها را از روی کتاب درسی روی تخته رسم کنید. • به سؤال‌های شاگردان جواب قناعت بخش بدهید. • کارهای آن‌ها را اصلاح و ارزیابی نمایید.	۳۵ دقیقه

کارخانه‌گی

به ترسیم سبزی‌ها در کتاب درسی دقیق شوید؛ سپس آن را در کتابچه‌های تان رسم و رنگ‌آمیزی کنید

معلومات اضافی

استاد محترم: درباره مفاد و طرز استفاده از سبزی‌ها به شاگردان معلومات داده اشکال سبزی‌ها را به صورت جداگانه روی تخته ترسیم کنید؛ سپس شاگردان را به گروه‌ها تقسیم کنید و هر گروه با درنظرداشت شکل و فعالیت داده شده مطابق میل خود کار نموده و یک گروه کارهای خود را به گروه‌های دیگر نشان بدهند. شاگردان را تحت نظر داشته باشید به آن‌ها هدایت دهید. تا بتوانند شکل سبزی‌ها را با پنسل رسم نمایند. بعد از تکمیل شدن توسط پنسل رسم و رنگ‌آمیزی کنند و در قسمت ترکیب رنگ‌ها با آن‌ها کمک نمایید. کارهای آن‌ها را ارزیابی کنید. مشاهده نمایید که آن‌ها تا چه حد در تفکر و ایجاد مفکوره بایکدیگر شریک استند؛ مثال: آیا آن‌ها در بارهٔ رنگ‌ها معلومات داده می‌توانند؟
آیا آن‌ها در حل مشکلات خود باهم مشوره می‌نمایند؟

درس ۱۰ صفحه (۱۹ و ۲۰)

زمان تدریس (دوساعت درسی) ساعت اول

عنوان درس	ترسیم پاهای اسپ	
اهداف کلی	آَشنایی شاگردان با طرز ترسیم پاهای اسپ از زوایای مختلف	
اهداف آموزشی - دانشی - مهارتی - ذهنیتی	از شاگردان انتظار می‌رود در پایان این درس به اهداف زیر دست یابند: - ترسیم پاهای اسپ را از زوایای مختلف بدانند. - حرکات پای اسپ را به صورت درست رسم کرده بتوانند. - به ترسیم حرکات پای اسپ از زوایای مختلف علاقه مند شوند.	
روش‌های تدریس	فعالیت‌های گروهی، انفرادی، عملی، سؤال و جواب، کار عملی و تمرین	
وسایل تدریس	کتاب هنر رسامی، کتابچه، قلم، پنسل، پنسل پاک، کاغذ، تباشیر، تخته‌پاک پنسل‌تراش	
شیوۀ ارزیابی	جهت اطمینان یادگیری و تحکیم درس از شاگردان چند پرسش طرح نمایید.	
فعالیت‌های مقدماتی	ادای سلام و احوال پرسی، تنظیم صنف، گرفتن حاضری، دیدن کار خانه گی، یادآوری از درس گذشته و ارتباط آن با درس جدید.	۵ دقیقه
	پرسش‌های انگیزه‌یی متن درس: - گاهی پای اسپ را از نزدیک مشاهده و آن را رسم نموده اید؟	۵ دقیقه

فعالیت‌های معلم	مدت زمان
• در مورد درس به طور همه‌جانبه معلومات دهید. • حرکت پاهای اسپ را از روی کتاب بالای تخته رسم نمایید. • به شاگردان هدایت دهید تا از روی کتاب درسی، رسم حرکت پاهای اسپ را ترسیم نمایند. • کارهای آن‌ها را ارزیابی نمایید.	۳۵ دقیقه

کارخانه گی

یکی از حرکت‌های پای اسپ را از روی کتاب درسی به صورت دقیق در کتابچه‌های تان رسم نمایید.

معلومات اضافی

روش‌های مفید در تدریس هنر رسامی

الف: تأمین فضای آرام و صمیمی در داخل صنف

۱. هر فرد باید احساس نماید که او یکی از اعضای مفید صنف خود است.
۲. رشد و تقویت، اعتماد به نفس در هر یکی از شاگردان.
۳. وقت دادن به هر یکی از شاگردان در حل مشکلات و مشوره باهم.
۴. دانستن اختلافات فردی شاگردان.
۵. فضای احترام، متقابل و صمیمیت بین شاگردان و معلم.
۶. چون درکارهای ابتکاری شاگردان یک خوبی وجود دارد؛ پس بهتر است کارهای شان تقدیر شود.
۷. کارهای ابتکاری شاگردان تشویق شود.
۸. شاگردان در اجرای فعالیت‌های رسامی باید تشویق گردند.
۹. سعی شود تا به شاگردان مطابق نموی سن و سال شان وظایف سپرده شود.

استاد محترم: از نوشتن تکرار پلان راهنمای تدریس به طور جداگانه برای هر درس در این کتاب خودداری شده است، شما می‌توانید از پلان راهنمای فوق درتمام درس‌های این کتاب استفاده کنید.

یادداشت: درس‌هایی که در این کتاب زمان‌گیر باشد، شما می‌توانید آن را در سه ساعت درسی تدریس کنید.